

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning

Utfärdad den 14 september 2023

SFS 2023:540

Publicerad
den 15 september 2023

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning

dels att 4–7, 14, 15, 17, 18 och 27–29 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 4 a, 4 b och 6 a §§, av följande lydelse.

4 §² Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som inte gäller rumsavlyssningsuppgifter får beviljas vid en förundersökning om brott som avses i 27 kap. 18 a § andra stycket rättegångsbalken, om någon är skäligen misstänkt för brottet eller brotten och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

4 a § Ett tillstånd enligt 4 § får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som används, eller som det finns särskild anledning att anta har använts eller kommer att användas, av den misstänkte.

Ett tillstånd enligt 4 § som gäller kommunikationsavlyssnings-, kommunikationsövervaknings- eller platsuppgifter får även avse ett avläsningsbart informationssystem som det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

Ett tillstånd enligt 4 § som gäller kameraövervakningsuppgifter får endast avse en plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. En sådan plats får dock inte vara någons stadigvarande bostad.

Trots tredje stycket får ett tillstånd enligt 4 § som gäller kameraövervakningsuppgifter avse den skäligen misstänkte i stället för en viss plats, om det finns särskilda skäl för det. Den hemliga dataavläsningen får då endast användas på en plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. En sådan plats får dock inte vara någons stadigvarande bostad.

4 b § Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsavlyssningsuppgifter får, om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen, även beviljas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet eller brotten vid en förundersökning om brott som avses i 27 kap. 18 b § andra stycket rättegångsbalken.

Hemlig dataavläsning enligt första stycket får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som

¹ Prop. 2022/23:126, bet. 2022/23:JuU31, rskr. 2023/24:2.

² Senaste lydelse 2022:328.

1. det finns särskild anledning att anta att gärningsmannen eller någon annan som har medverkat till brottet eller brotten under den tid som tillståndet avser har använt eller kommer att använda, eller

2. det finns synnerlig anledning att anta att gärningsmannen eller någon annan som har medverkat till brottet eller brotten under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

5 § Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsövervaknings- eller platsuppgifter får, om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen, beviljas för att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet eller brotten vid en förundersökning om brott som avses i 27 kap. 19 b § andra stycket rättegångsbalken.

Hemlig dataavläsning enligt första stycket får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som har använts vid ett brott eller i anslutning till en brottsplats vid brottstidpunkten eller som av någon annan anledning är av synnerlig vikt för utredningen.

6 § Ett tillstånd till hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter får beviljas vid en förundersökning om brott som avses i 27 kap. 20 d § andra stycket rättegångsbalken, om någon är skäligen misstänkt för brottet eller brotten och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

Ett tillstånd enligt första stycket får endast avse ett avläsningsbart informationssystem som används, eller som det finns särskild anledning att anta har använts eller kommer att användas, av den misstänkte.

Ett tillstånd enligt första stycket får endast avse en plats där det finns särskild anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig. Om platsen är någon annan stadigvarande bostad än den misstänktes, får tillstånd till hemlig dataavläsning beviljas endast om det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig där.

Trots tredje stycket får ett tillstånd enligt första stycket avse den skäligen misstänkte i stället för en viss plats, om det finns särskilda skäl för det. Den hemliga dataavläsningen får då endast användas på en plats där det finns särskild anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig. Om platsen är någon annan stadigvarande bostad än den misstänktes, får den hemliga dataavläsningen användas endast om det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte kommer att uppehålla sig där.

6 a § Hemlig dataavläsning som gäller kameraövervaknings- eller rumsavlyssningsuppgifter får aldrig användas på en plats dit tillträdestillstånd enligt 13 § inte får beviljas.

7 § Ett tillstånd till hemlig dataavläsning får beviljas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för

1. att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar brott som anges i 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, eller

2. att brottslig verksamhet som innefattar brott som anges i 1 § eller 1 a § den lagen kommer att utövas inom en organisation eller grupp och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Ett tillstånd enligt första stycket får beviljas endast om åtgärden är av synnerlig vikt för att förhindra sådan brottslig verksamhet som anges i det stycket.

Hemlig dataavläsning som gäller kameraövervakningsuppgifter får användas endast på en plats där den person som anges i första stycket kan antas komma att uppehålla sig. En sådan plats får dock inte vara någons stadigvarande bostad.

Ett tillstånd får inte avse rumsavlyssningsuppgifter.

14 §³ Frågor om hemlig dataavläsning prövas av rätten på ansökan av åklagaren. En ansökan om hemlig dataavläsning enligt 9 § ska dock göras av Säkerhetspolisen.

Om ansökan avser den skäligen misstänkte enligt 4 a § fjärde stycket eller 6 § fjärde stycket, ska åklagaren i samband med ansökan föreslå sådana villkor som avses i 18 § första stycket 4.

15 §⁴ Frågor om hemlig dataavläsning under en förundersökning prövas av den domstol som anges i 19 kap. rättegångsbalken. Om förundersökningen avser ett brott som anges i 27 kap. 34 § rättegångsbalken, får frågan även prövas av Stockholms tingsrätt.

Frågor om hemlig dataavläsning enligt 7 och 8 §§ prövas av den domstol som är behörig enligt 6 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott.

Frågor om hemlig dataavläsning enligt 9 eller 10 § prövas av Stockholms tingsrätt.

17 § Om det kan befaras att det skulle medföra en fördröjning av väsentlig betydelse för utredningen eller för möjligheterna att förebygga, förhindra eller upptäcka den brottsliga verksamheten att inhämta rättens tillstånd i en fråga om hemlig dataavläsning, får tillstånd ges av åklagaren i avvaktan på rättens beslut. Ett sådant tillstånd får dock aldrig avse hemlig dataavläsning vid särskild utlänningskontroll enligt 9 §.

Om åklagaren har gett ett tillstånd enligt första stycket, ska åklagaren snarast möjligt skriftligt anmäla beslutet till rätten. I anmälan ska skälen för åtgärden anges. Rätten ska skyndsamt pröva ärendet. Om rätten finner att det inte finns skäl för åtgärden, ska den upphäva beslutet.

Om åklagarens beslut har verkställts innan rätten gjort en prövning som avses i andra stycket, ska rätten pröva om det funnits skäl för åtgärden. Om rätten finner att det saknats sådana skäl, får de uppgifter som lästs av eller tagits upp inte användas i en brottsutredning till nackdel för den som har omfattats av åtgärden, eller för någon annan som uppgifterna avser.

18 § I ett tillstånd till hemlig dataavläsning ska följande anges:

1. vilken tid tillståndet avser,
2. vilket avläsningsbart informationssystem tillståndet avser,
3. vilken typ av uppgift enligt 2 § första stycket som får läsas av eller tas upp,
4. villkor för att tillgodose intresset av att enskildas personliga integritet inte kränks i onödan, och
5. vem som är skäligen misstänkt för brottet eller brotten, vid åtgärd som gäller rumsavlyssningsuppgifter.

Om tillståndet avser en plats enligt 4 a § tredje stycket, 6 § tredje stycket eller 7 § tredje stycket ska även platsen anges i tillståndet. Om tillståndet är förenat med ett tillträdestillstånd enligt 12 §, ska det anges i beslutet.

³ Senaste lydelse 2022:711.

⁴ Senaste lydelse 2022:328.

Om tillståndet avser den skäligen misstänkte enligt 4 a § fjärde stycket eller 6 § fjärde stycket, ska det anges i beslutet.

Tiden för tillståndet får inte bestämmas längre än nödvändigt. När det gäller tid som infaller efter beslutet får tiden inte överstiga en månad från dagen för beslutet.

27 § Hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 6 eller 7 får inte avse uppgifter som enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken hindrar beslag.

Hemlig dataavläsning som gäller kommunikationsavlyssnings- eller rumsavlyssningsuppgifter får inte avse uppgifter i telefonsamtal, samtal eller andra meddelanden eller tal där någon som yttrar sig, på grund av bestämmelserna i 36 kap. 5 § andra–sjätte styckena rättegångsbalken, inte skulle ha kunnat höras som vittne om det som har sagts eller på annat sätt kommit fram.

Om det under verkställigheten kommer fram uppgifter som omfattas av första eller andra stycket ska verkställigheten omedelbart avbrytas och upptagningar och uppteckningar omedelbart förstöras i de delar som de omfattas av förbudet.

28 § När hemlig dataavläsning används eller har använts under en förundersökning ska det som gäller för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 23 a och 24 §§ rättegångsbalken i lydelsen före den 1 oktober 2023 tillämpas för åtgärden. Det som gäller för hemlig rumsavlyssning ska dock tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter.

För underrättelse till en enskild vid hemlig dataavläsning under förundersökning gäller 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken. Det som anges där om

– hemlig kameraövervakning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller kameraövervakningsuppgifter

– hemlig rumsavlyssning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller rumsavlyssningsuppgifter

– hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska tillämpas för hemlig dataavläsning i övrigt

– telefonnummer, annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning ska avse avläsningsbart informationssystem.

29 § När hemlig dataavläsning används eller har använts i fall som anges i 7 § ska 12 och 13 §§ lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott i lydelsen före den 1 oktober 2023 tillämpas.

För underrättelse till en enskild vid hemlig dataavläsning i fall som anges i 7 § gäller 16–18 §§ lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Det som anges där om

– hemlig kameraövervakning ska tillämpas för hemlig dataavläsning som gäller kameraövervakningsuppgifter

– hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ska tillämpas för hemlig dataavläsning i övrigt

– telefonnummer, annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning ska avse avläsningsbart informationssystem.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2023.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

SFS 2023:540

GUNNAR STRÖMMER

Emma Pleiner
(Justitiedepartementet)